

Medikamentell abort i 9.–12. svangerskapsveke

Medikamentell abort er effektivt og akseptabelt for kvinner i 9.–12. svangerskapsveke, er eit viktig alternativ til kirurgi og burde vere eit tilbod til alle kvinner.

Dette er konklusjonen i ein prospektiv norsk studie med 254 kvinner som fekk tilbod om medikamentell abort (1). Dei hadde begjært svangerskapsavbrot, hadde ei svangerskapslengd på 63–90 dagar og fekk mifepriston 200 mg peroralt og 800 µg misoprostol vaginalt 48 timar seinare. Misoprostol 400 µg vart gjeve kvar 3. time inntil fem dosar om nødvendig. Sjukepleiar observerte avstøtte produkt for å vurdere om aborten var fullført. Kvinnene vart behandla som dagpasientar. Ein klinisk kontroll med ultralyd vart utført 8–14 dagar etter behandlinga. S-hCG-nivå vart bestemt både ved behandling og kontroll.

Komplett abort vart oppnådd i 91,7 % av tilfella. Vakuumaspirasjon vart utført hos 21 (8,3 %). Median tid frå misoprostoladministrasjon til komplett abort var 4,5 timar, og over 90 % hadde ein komplett abort

innan åtte timar. S-hCG-nivået hadde falle med 97,5 % ved kontrollen hos dei som hadde hatt ein vellukka abort. Dei fleste var nøgde med behandlinga (91 %).

Dette er den fyrste studien om medikamentell abort for denne svangerskapslengda i Skandinavia og ein av dei fyrste i verda. Eit viktig medisinsk prinsipp er at konservativ behandling skal føretrekkast framfor kirurgi dersom resultatet vert like bra. Dette er no standardmetoden ved Kvinneklirken, Haukeland universitetssjukehus, og er beskrive og tilrådd i den norske nasjonale rettleiinga i gynekologi (2). Fleire klinikkar i Noreg har starta opp tilbodet om medikamentell abort for denne svangerskapslengda.

Mette Løkeland

lokeland@gmail.com
Kvinneklirken
Haukeland universitetssjukehus

Litteratur

1. Løkeland M, Iversen OE, Dahle GS et al. Medical abortion at 63–90 days of gestation. *Obstet Gynecol* 2010; 115: 962–8.
2. Bjørge L, Løkeland M, Oppegaard KS. Provosert abort. I: Maltau JM, Thornhill HF, Engh ME, red. *Veileder i generell gynekologi* 2009. www.legeforeningen.no/id/157791.0 [10.5.2010].

Usikker effekt av årlig chlamydia-screening

Én enkelt test har liten effekt på bekkeninfeksjonsinsidensen hos unge kvinner.

I mange land screenes unge kvinner for genital *Chlamydia trachomatis* for å forhindre infeksjonsspredning og nedsatt fertilitet. Nå har engelske forskere undersøkt hvilken effekt én enkelt chlamydiatest har (1).

2 500 seksuelt aktive unge kvinner fylte ut et spørreskjema om seksualvaner og helse, avga vaginalprøve og tillot innhenting av medisinske opplysninger. Prøvene ble randomisert til umiddelbar testing og ev. behandling eller til oppbevaring og testing etter ett år. I de to gruppene var prevalensen av *Chlamydia* ved studiestart henholdsvis 5,4 % og 5,9 %, mens insidensen av bekkeninfeksjon var 1,3 % og 1,9 % (RR 0,65, 12 måneders oppfølging). Det var 38 episoder med bekkeninfeksjon, 79 % hos dem som testet negativt ved studiestart.

– Den lave insidensen av bekkeninfeksjon uavhengig av gruppe samsvarer med registerbaserte funn fra nordiske land, sier Inger Johanne Bakken, tidligere seniorforsker ved SINTEF Helse. – Å estimere komplikasjonsinsidensen er imidlertid vanskelig. Randomiserte studier hvor kvinner med positiv prøve ikke blir behandlet, er etisk betenkelige, sier hun.

– Dette er en liten studie. Deltakerne ble dessuten oppfordret til å teste seg for *Chlamydia* utenfor studien. Diagnosen var basert på egenrapportering, med innhenting av medisinsk informasjon for bare 17 % av dem som anga symptomer. Prøveresultatet for *Chlamydia* ved tidspunktet for diagnosen forelå i 68 % av tilfellene, hvorav 62 % var positive.

I Norge anbefales testing av alle under 25 år ved partnerskifte samt av gravide uansett alder. Denne studien peker ikke i retning av at anbefalingene bør endres, sier Bakken.

Trine B. Haugen

trine.b.haugen@hf.hio.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Oakeshott P, Sally Kerry S, Aghaizu A et al. Randomised controlled trial of screening for *Chlamydia trachomatis* to prevent pelvic inflammatory disease: the POPI (prevention of pelvic infection) trial. *BMJ* 2010; 340: c1642.

VERDENS HELSE

Politisk vold og partnervold

En studie fra okkupert Palestina viser at politisk vold er assosiert med vold fra mann til kvinne i parforhold.

3 510 gifte kvinner svarte på spørreskjema om deres mann hadde utøvd psykologisk, fysisk eller seksuell vold mot dem i løpet av 2005, og om han hadde vært utsatt for direkte eller indirekte politisk vold fra israelske okkupasjonsmyndigheter i samme periode (1).

37 % av kvinnene rapporterte om psykologisk vold fra partner, 15 % fysisk vold og 11 % seksuell vold. 8 % av kvinnene rapporterte at mannen hadde vært utsatt for direkte politisk vold og 20 % rapporterte om indirekte politisk vold.

Der mannen hadde blitt utsatt for politisk vold i direkte kontakt med israelske myndigheter i form av fornærmelse, fengsling, varetekt, blitt slått, skadet eller hadde måttet flykte, hadde kvinnene 47 % høyere odds for å rapportere om psykologisk vold fra sin partner, 89 % høyere odds for fysisk vold og 123 % høyere odds for seksuell vold, i forhold til andre kvinner.

Kvinnene til menn som hadde vært utsatt for indirekte politisk vold, definert som tilsva-

rende opplevelse hos en i nær familie, drap på familiemedlem eller ødeleggelse av huset, hadde 61 % høyere odds for fysisk vold fra partner og 97 % høyere odds for seksuell vold, i forhold til kvinner som ikke rapporterte om noen form for politisk vold. Rapportert psykologisk vold var ikke assosiert med eksponering for indirekte politisk vold hos mannen.

Kvinner som rapporterte at husholdningen var blitt økonomisk rammet av tiltak fra israelske myndigheter, hadde 40 % høyere odds for å rapportere om psykologisk vold, 51 % høyere odds for fysisk vold og 55 % høyere odds for seksuell vold fra partner.

Det er behov for ytterligere studier for å kartlegge mulige mekanismer som leder fra politisk vold til vold overfor partner.

Øyunn Holen

oeyhole@online.no,
Medisinsk avdeling
Oslo universitetssykehus, Ullevål

Litteratur

1. Clark CJ, Everson-Rose S, Suglia SF et al. Association between exposure to political violence and intimate-partner violence in the occupied Palestinian territory: a cross-sectional study. *Lancet* 2010; 375: 310–6.